

[Fuglsang.]

skæve gang, går i retning af, at der bliver stadig færre og færre ejendomme; at ejendommene slås sammen og koncentrerer på stærke kapitalistiske hænder, og det er det samme, vi i virkeligheden er udsat for herhjemme.

Derfor er det også betegnende, at industrien og industrikapitalen begynder at blande sig i forholdet. Jeg synes, det er ganske mærkeligt, at netop venstres folk tilsyneladende så stærkt forsvare industriens interesser her. Det var dog dem, der i sin tid blev bekæmpet af industrien, som da Tietgen og andre store mænd, når landmændene begyndte at bygge industrivirksomheder, sagde: skomager, bliv ved din læst! Det herinde i byerne skal vi nok ordne.

Nu kommer A. P. Møller og vil begynde at belære os om, hvordan landbrugslovgivningen skal ordnes. Når det siges fra den side, at det er af hensyn til industriens egne interesser, så er der vel grund til for det første at minde om, at lovforslaget giver mulighed for at dispensere, hvor industriens interesser kræver det. Dernæst har A. P. Møller jo gode erfaringer for, at man herinde er villig til at give endog meget vidtrækkende dispensationer, når han selv mener, at hans interesser kræver det.

Endelig bruger man som motiv for, at aktieselskabsformen bør have lov til at bestå, i hvert fald til en vis grad, hensynet til generationsskiftet. Man kunne have lyst til at spørge: hvilket generationsskifte? Og af hensyn til hvem ude på landet? Hvor der er tale om arvinger, plejer disse som oftest at have en chance for at få en ejendom, medens der findes tusinder af andre unge, som virkelig har vanskeligheder ved at få foden under eget bord. Det er da også derfor, Husmandsforeningerne har taget den stilling, de har, til spørgsmålet om aktieselskabsformen. Man må altså veje for og imod, hvem man skal tage hensyn til: alle de unge mennesker, som længes

efter at få en ejendom, eller de ganske få, som ud fra deres egne interesser ønsker, at aktieselskabsformen bibeholdes.

Oluf Pedersen: Det er jo først anden behandling, der foregår nu, så derfor kan jeg godt vente med en udtalelse fra den højtærede minister, til vi når til tredje behandling. Jeg ønsker blot at få slået fast, at man ikke ved at vedtage en lov som denne hindrer, at fremtidig grundstigningsskyld svares af den solgte jord som af andre arealer. Jeg går imidlertid ud fra, at det ikke er meningen; men da der jo skal træffes en særlig aftale og den ikke foreligger trykt her, er det nok nødvendigt, at man bliver helt klar over, hvordan det forholder sig.

Det ærede medlem hr. Søren Andersen nævnte „den givne situation“. Jeg tror, at netop i den givne situation vil det være helt tosset at lave en sådan lov. Netop i den givne situation kunne der være en vis risiko for, at man gik til at danne et aktieselskab; men så ville jeg anbefale, at man i stedet for klarer sig med et interessentskab, hvor man trods alt beholder det personlige ansvar. Hvis det går galt, bliver tabet lige stort, men når der er tale om et interessentskab, kan man ikke snyde andre, og jeg synes, det er en stor fordel, at vi inden for landbruget beholder det personlige ansvar.

Lad mig til sidst sige, at jeg har forstået lovforslaget sådan, at loven ikke i ringeste grad vil hindre industriens udvikling — ikke i allerringeste grad endda.

Indenrigsministeren (Carl Petersen): Til det ærede medlem hr. Oluf Pedersen vil jeg sige, at jeg skal nok prøve på at få undersøgt spørgsmålet til tredje behandling, men så vidt jeg kan se, har landbrugsministeren allerede svaret på det ved første behandling, og jeg tror ærlig talt ikke, jeg kan give noget bedre svar — men jeg skal som sagt undersøge spørgsmålet.